

man vil kunne benægte dette, men tværtimod maa man antage, at det oftere vil forekomme, thi det lader sig vist heller ikke benægte, at der under de Forhandlinger, der foregaae i dette Menighedsudvalg, vil være en Tilbøielighed til at komme hverandre imøde, hvor der ikke allerede tidligere er en stærk Rivning og Spaltning tilstede. Men naar noget Saadant er tilstede, saa er denne Bestemmelse jo netop et stort Gode, og, jeg kan sige, ikke blot et Gode, men mig forekommer det at være en ligefrem Nødvendighed, at det ikke stilles saaledes, at Fleertallet udelukkende har den afgjørende Ret ligeoverfor Mindretallet i en Sag som denne, hvor der er Spørgsmaal om at bestikke for dem en Sjælesørger, som maaskee igjennem hele Livet skal være den, de i aandelige Sager skulle følge. Derfor er der jo ogsaa fra forskellige Sider, som forøvrigt ere gaaede denne Vej, ganske rigtig strax kommet frem, at det dog ikke gaaer an at give en saadan Valgret, medmindre man tillige aabner en Vej for denne Minoritet, som aldeles bliver undergIVEN Majoriteten, og denne Vej er da naturligvis med en heel Deel forandrede Regler om Valgmaaden fremkommen i det andet Thing. Den er fremkommen og maatte fremkomme, thi det vilde idetmindste være mig meget overraskende, om ikke netop de, hvis kirkelige Liv er stærkt fremtrædende, maatte gjøre dette til en afgjørende Betingelse for at gaae ind paa en saadan Bestemmelse. Men naar vi da komme ind paa Valgmenighedsloven og dens Omdannelse, maa man vistnok indømme, at man er paa et heelt andet Omraade, der har sine eiendommelige Stær, hvorpaa en Sag kan strande. Jeg maa sige, at det derfor virkelig har været mig gaadefuldt, hvorledes den ærede Rigsdagsmand, til hvem jeg flere Gange har sigtet, netop efter det Standpunkt, som han angiver for sit personlige, skulde kunne komme til at erklære sig imod et Lovforslag, fordi det optager slige betryggende Bestemmelser imod de Misbrug, som han maaskee i endnu stærkere Grad frygter end selv den, der har fremlagt Loven; men jeg antager, at en nærmere Overveielse vil lede ham til dog i den Henseende at modificere sin Anskuelse noget.

Ganske anderledes forholder naturligvis Sagen sig for deres Bedkommende, der, saaledes som den ærede Rigsdagsmand, der først havde Ordet under Forhandlingen i Lovsdags, nemlig det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen), mene, at her slet ikke er Tale om Andet end en ligefrem naturlig Ret for Menighederne, en Ret, som de kunne bruge godt og kunne bruge ilde — det bliver deres Sag —, og som sige: naar vi have faaet politisk Frihed, saaledes som den ærede Rigsdagsmand sagde, saa maa vi indføre Frihed overalt og indføre den fuldstændig, og som fremdeles sige, at Friheden kun fuldstændig indføres derved, at man faaer Ret til at vælge og vrage imellem alle dem, der søge Embedet, saaledes at hele den samlede Menigheds Befolkning, uden nogenformelt Indskrænkning eller Afkortning udover dette Valg og udover det saaledes, at Majoriteten har den afgjørende Indflydelse. Ja, om dem kan man sige, at de staae paa et Punkt, hvor Sagen vil stille sig overordentlig simpel og let, og den eneste Sanskelighed, som imidlertid ikke syntes mig at trykke den ærede Rigsdagsmand, men vistnok vil trykke mange Andre, der vel kunde være tilbøielige til at slutte sig til ham, fremkommer da derved, at der er en saadan stærk Modsetning imellem Minoriteten og Majoriteten. Men gaaer det da an uden videre at slaae en Streg over denne Minoritet, der jo kan være en stor Minoritet, eller skulde man dog ikke i en Sag, som Mange ville betragte, om ikke som en Hellighedsag, saa dog som en Sag, der berører deres inderste Interesser, aabne en Udvej, og de, der altsaa vilde gaae ind paa denne Vej, sige: Ja, de skulle have Lov til at danne en Menighed? Dette er et Surrogat, men det er ikke Andet end, hvad Surrogater i Almindelighed ere, nemlig langtsaa fyldestgjørende; thi man lader dog det blive tilbage, at de selv skulle betale deres Præst og dog vedblive at yde deres Bidrag til den Præst, der er valgt for disse Forretninger. Saa vidt er man ialfald ikke kommen, at man har gjort Forandringer hert, men man er saamænd allerede kommen vidt nok, thi man forlanger selvfølgelig, at de skulle have den samme Ret som de Andre til at benytte